Jaargang 114. Vrijdag, 23 Februarij 1855. No. 24.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Afkondiging.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten: dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 10den Februarij 1855, is vastgesteld de volgende VERORDENING: [illegible] Gemeente *Groningen*, [illegible] van Voerlieden aan onderscheidene Vereenigingen in de Gemeente, strekkende dat het Voerloon voor Granen moge worden verhoogd;

Gelet op de berigten van de Kamer van Koophandel en Fabrijken, van den 6den Januarij l.l., no. 8, en van de Commissarissen voor de Korenbeurs en verdere Inrigtingen ten dienste van den Handel, van den 17den dier maand, no. 141;

Gezien de voordragt van Burgemeester en Wethouders te dezer zake in de vorige Vergadering gedaan, —

Heeft, na gehoudene beraadslaging, besloten te bepalen, dat het **TARIEF** der **VOERLOONEN**, gevoegd bij het **Reglement** op het daarstellen van Vereenigingen van Voerlieden, [illegible] onderscheidene artikelen betreft, zal zijn **buiten werking gesteld, en vervangen door de volgende bepalingen:**

Erwten, Boonen, Gort, per Mud	*f* 0,04⁵.
Terwe	- 0,04.
Rogge, Boekweit en alle Zaden	- 0,03⁵.
Mout en Gerst	- 0,03.
Haver	- 0,02⁵.
Appels, Aardappelen, Knollen en soortgelijke	- 0,05.
Idem, meer dan 10 Mud	- 0,04.

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 10den Februarij 1855.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 16den Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HERIJK.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van allen, die daarbij belang hebben, dat de **HERIJK** der **LENGTEMATEN** en **GEWIGTEN** in deze Gemeente zal plaats hebben,

voor de Ingezetenen wonende in de roode letters A, B C en D, van den 26sten Februarij tot den 2den Maart e.k.;

voor die in de letters E, F, G en H van den 5den tot den 9den Maart;

voor die in de letters I, K, L en M van den 12den tot den 16den Maart;

voor die in de letters N, O, P en Q van den 19den tot den 23sten Maart;

voor die in de letters R, S, T en U van den 26sten tot den 30sten Maart;

voor die in de letters V, W, X, Y en Z van den 2den tot den 6den April;

telkens van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

Wordende de belanghebbenden ten ernstigste **gewaarschuwd** om, op de hierboven vastgestelde tijden hunne MATEN en GEWIGTEN ter HERIJK aan te bieden, ten einde zich vrij te waren van de straffen, op hun verzuim ten deze bepaald bij Koninklijk besluit van den 30sten Maart 1837 (*Staatsblad* no. 13).

Tevens worden de belanghebbenden opmerkzaam gemaakt, dat de MATEN, alvorens ter IJking te worden aangeboden, behoorlijk moeten worden *schoon gemaakt*.

GRONINGEN, 15 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*; —

Gezien art. 7 der Wet van den 28sten Junij 1854 (*Staatsblad* no. 100), luidende:

„De bepalingen betreffende de Inrigting en het Bestuur „der Instellingen, onder litt. *b* en *c* van art. 2 vermeld, „worden door hare Bestuurders aan het Bestuur der Ge„meente waar zij zijn gevestigd, medegedeeld.

„Die mededeeling geschiedt, voor de *reeds bestaande* In„stellingen, *binnen zes maanden na het in werking treden* „*dezer Wet*, en voor die in het vervolg op te rigten, „binnen ééne maand nadat zij tot stand komen.

„Wijzigingen der medegedeelde bepalingen worden, bin„nen eene Maand na hare vaststelling, op gelijke wijze „aan het Gemeentebestuur bekend gemaakt.

„Indien de Instelling niet uitsluitend Armenverzorging „ten doel heeft, wordt de mededeeling beperkt tot hetgeen „die zorg betreft.

„De Instellingen voor welke de gevorderde mededeeling „niet binnen de gestelde termijnen geschiedt, missen van „het oogenblik van het verstrijken dier termijnen af tot dat „zij plaats heeft, de bevoegdheid bij art. 1691 van het „Burgerlijk Wetboek aan zedelijke ligchamen toegekend, tot „het aangaan van burgerlijke handelingen."

Noodigen de **BESTUURDERS** der INSTELLINGEN van WELDADIGHEID der *Kerkelijke Gemeenten, bestemd voor de Armen eener bepaalde Godsdienstige Gezindte*, en *van deze of die Kerkelijke Gemeente geregeld en bestuurd*, en de INSTELLINGEN van WELDADIGHEID *door bijzondere Personen of door bijzondere, niet Kerkelijke Vereenigingen, geregeld en bestuurd* uit, om aan het Bestuur dezer Gemeente de mededeeling der bedoelde *bepalingen* te doen, **vóór of uiterlijk op den achtentwintigsten Februarij aanstaande.**

GRONINGEN, 6 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: A. OUDEMAN.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen*,

Gelet op het Besluit van GEDEP. STATEN van den 30sten Maart 1854, no. 37 (*Prov. Blad* no. 34), waarbij onder anderen is bepaald het **MODEL**, waarnaar de DECLARATIËN ten laste van het GEMEENTEBESTUUR moeten worden ingerigt, —

Brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat die MODELLEN, welker naauwkeurige opvolging een noodzakelijk vereischte is, op de SECRETARIE der Gemeente verkrijgbaar zijn tegen betaling van twee en een halve Cent.

GRONINGEN, 12 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

De bezetting van Sebastopol heeft weder in den nacht tusschen den 1sten en 2den dezer een' uitval ondernomen, die echter door het 18de en het 42ste Fransche linie-regiment werd teruggeslagen. Te gelijker tijd werden door de Russen de Engelsche liniën in de rigting der Tchernaia aangevallen. De Engelschen, door eene Fransche brigade ondersteund, hebben de vijandelijke divisie tot den terugtogt genoopt, nog vóór de aankomst van het korps van generaal *Bosquet*, dat hun onmiddellijk ter hulpe snelde.

Van de beweging der Russische troepen en de verdere gebeurtenissen in het begin van Februarij in de Krim voorgevallen hebben wij reeds gewag gemaakt.

Een brief uit Odessa van den 5den Jan. meldt, dat den 22sten de Russische legerhoofden een' krijgsraad hadden gehouden, waarin het voorstel van den generaal *Osten-Sacken*, om defensief te blijven, hevige tegenspraak had ontmoet. Evenwel betoogde *Osten-Sacken*, dat dit verkieslijk was, omdat de geallieerden zoo goed verschanst waren, dat het onmogelijk was hen met goed gevolg aan te tasten. Op dit oogenblik voert de admiraal *Stanjukowitsch* te Sebastopol bevel.

De 54,000 man Engelschen die naar de Krim gezonden werden, leveren thans reeds de vervulling op van *Kossuth's* voorspelling in Junij 1854 gedaan, dat er namelijk van de 5 man één terug zou komen, indien men tot de expeditie van de Krim besloot. Ook schijnt eene andere voorspelling van den grooten geschiedkundige *Niebuhr* reeds in April 1822, alzoo vóór ruim 30 jaren gedaan, „dat de Engelsche vloot welligt eene legermagt naar de Krim overbrengen kon, maar dat die ongetwijfeld zoude vernietigd worden," [illegible] De [illegible] ontlokte nog Vrijdag ll. in het Engelsche Parlement aan den heer *Disraëli* deze klaagtoon: „Wij hebben een der schoonste legers, die Engeland immer in het veld heeft gebragt, op eene geheimzinnige wijze zien omkomen, geenszins door het zwaard, maar door middelen die een der leden van het kabinet zelf onverklaarbaar heeft genoemd."

De Russen zijn natuurlijk regt in hun schik geweest met de strenge koude, die in de Krim heeft geheerscht. Zelve daartegen beter gehard, hoopten zij, dat hunne gasten in dezen winter een' tegenhanger zouden vinden van het gedenkwaardige jaar van 1812. Men stelle zich evenwel het verblijf der inwoners van Sebastopol, „de doorluchtige vesting," toch ook niet al te genoegelijk voor. Een briefschrijver meldt van daar het volgende:

„Wij worden voortdurend dag en nacht gebombardeerd. Alle vensterruiten zijn gebroken en door papier vervangen; in het zuidelijk gedeelte der stad is geen huis ongedeerd (ofschoon de meeste daken zijn afgenomen); in de straten liggen millioenen splinters van bommen en granaten. Desniettegenstaande zijn wij niets minder dan moedeloos. Des daags is het nog verdragelijk, maar 's nachts, wanneer het vermoeide ligchaam rusten wil, wordt het onmogelijk, onder het barsten der bommen, het knetteren der granaten en het onaangename sissen der vuurpijlen rust te vinden. De fraaije schouwburg is tot den grond toe vernield. Overigens zijn wij aan den vuurregen gewoon geworden, en eene stoornis in de gewone bezigheden is niet merkbaar. De winkels zijn geopend, 's morgens is de markt als naar gewoonte door koopers en verkoopers bezet.

„Tweemaal 's weeks speelt de militaire muzijk op den nieuwen Boulevard, nabij het gedenkteeken van *Kasarsky*. De bevolking wandelt rustig op deze plaats van vermaak, zonder zich om het schieten te bekommeren. Van den nieuwen Boulevard is het uitzigt waarlijk betooverend; de bergketen, die om Sebastopol gelegen is, vormt een amphitheater; langs dezelve ziet men het leger der geallieerden, hunne loopgraven en hunne batterijen."

Uit Konstantinopel wordt van den 8sten dezer medegedeeld, dat de Divan beraadslaagd heeft over eene aanvrage van Engeland om 15,000 Turken, ten einde deze onder de bevelen gesteld zouden worden van Engelsche officieren.

Verder is eene overeenkomst onderteekend, waarbij de Porte zich verbindt om de aanwerving van troepen in Turkije voor het Britsche vreemden-legioen te zullen toelaten en bevorderen.

Een officiëel rapport van den eersten staf-arts der Russische Oostzee-vloot, luidt zeer ongunstig ten opzigte van den gezondheidstoestand dier vloot. Zij werd reeds in Maart uitgerust en toen zij tegen het laatst van April hare stellingen innam, stond het ijs nog een voet hoog in het ruim van al de schepen. De koude vochtige lucht, de togt en het gure weder hadden weldra zeer nadeelige uitwerkselen, en ofschoon de vloot slechts twee korte verkenningstogten ondernam, steeg het getal der zieken toch zeer hoog, zoodat het gemiddeld op al de schepen 60 pCt. bedroeg. Behalve cholera, buikloop, typhus en andere koortsen, heerschte vooral, inzonderheid op de schepen in de havens, eene gevaarlijke oogontsteking.

— Van de vredesonderhandelingen zijn in de eerste dagen geene bijzonderheden te verwachten. Alles wacht op de aankomst van lord *Russell* en de andere gevolmagtigden te Weenen. De heer *von Prokesch Osten* is benoemd om Oostenrijk als speciaal gelastigde op het congres te vertegenwoordigen. Door de Porte zijn nog twee beambten van het ministerie van buitenlandsche zaken naar Weenen afgezonden om aldaar den vertegenwoordiger van Turkije bij te staan. Frankrijk schijnt verlegen te zijn met het kiezen van een diplomaat om baron *de Bourqueney* bij de conferentiën bij te staan, daar men vreest, dat lord *John Russell* de Fransche diplomatie te Weenen even zoo op den achtergrond zal schuiven, als lord *Stratford de Redcliffe* met haar te Konstantinopel deed.

Thans is het belangrijk manifest van den Keizer van Rusland in zijn geheel bekend. Het is van navolgenden inhoud:

„Wij, *Nikolaas* de Eerste, bij de gratie Gods, Keizer en Alleenheerscher aller Russen, enz. enz. enz., doen te weten:

„Onze getrouwe en welbeminde onderdanen weten hoezeer het Ons verlangen is, om zonder gebruik te maken van de kracht van wapenen, zonder langer bloedvergieten, het doel te bereiken, dat Wij ons bestendig voorgesteld hebben, namelijk dat om de regten Onzer geloofsgenooten en in het algemeen die der geheele Christenheid in het Oosten te beschermen. Dàt verlangen is evenzeer bekend bij al degenen, die met aandacht en onpartijdigheid den loop der gebeurtenissen, alsmede de onveranderlijke strekking Onzer handelingen, hebben gevolgd. Elke andere beweegreden, elk ander inzigt in zake van geloof en geweten was ons en zal ons steeds vreemd blijven. Nog heden getrouw aan deze door Ons aangenomen beginselen, hebben wij Onze toestemming gegeven tot de opening van onderhandelingen met de Westersche mogendheden, die met de Ottomannische Porte een vijandelijk verbond tegen Ons hebben gesloten. Wij meenen, in onze billijkheid, van hunne zijde dezelfde openhartigheid, dezelfde belangeloosheid in hunne voornemens te mogen verwachten, en Wij geven de hoop niet op om tot de herstelling van een zoo gewenschten, en voor de geheele Christenheid zoo dierbaren vrede te geraken.

„Bij de strijdkrachten echter, die zij vereenigen en de overige toebereidselen die zij maken om tegen ons den strijd te voeren, toebereidselen die, in weerwil van de begonnen onderhandelingen, niet gestaakt worden en zelfs zonder ophouden, bijna elken dag, meer en meer ontwikkeld worden, zijn wij van onzen kant genoodzaakt, terstond bedacht te zijn op de vermeerdering der middelen, die de Voorzienigheid ons heeft gegeven om het vaderland te verdedigen, ten einde een sterken en magtigen slagboom te stellen tegen de vijandelijke operatiën in Rusland, en alle plannen, die zijne veiligheid en grootheid kunnen bedreigen. Die eerste van onze pligten vervullen wij, en onder het inroepen van de hulp des Allerhoogsten, met een volkomen geloof aan zijne genade, met een vol vertrouwen op de liefde onzer onderdanen, die even als wij bezield zijn met hetzelfde gevoel van trouw aan ons geloof, aan de Orthodoxe kerk en aan ons dierbaar vaderland, rigten wij deze nieuwe oproeping tot alle klassen onzer onderdanen, en bevelen:

„Dat tot de vorming van eene algemeene militie des rijks worde overgegaan.

„De beschikkingen voor de vorming en de organisatie van deze militie zijn door ons onderzocht en bekrachtigd, en in een bijzonder reglement omstandig omschreven. Zij zullen overal met naauwkeurigheid en ijver worden uitgevoerd.

„Reeds meer dan eens werd Rusland door zware en zelfs wreede beproevingen bedreigd en getroffen, maar het heeft steeds zijn heil gevonden in zijn ootmoedig vertrouwen op de Voorzienigheid, in den naauwen en onoplosbaren band, die den monarch aan de onderdanen, zijne trouwe kinderen verbindt. Dat het nu evenzoo zij! Dat God, die in de harten leest, die de zuivere bedoelingen zegent, ons zijn bijstand schenke!

„Gegeven te enz."

SPANJE.

De Cortès houden niet op zich onverdraagzaam te toonen, zoodra de discussiën loopen over de godsdienst. In de zitting van den 12den was dit weer het geval. De heer *Seoane* stelde namelijk voor, dat men althans jegens de vreemdelingen, die zich in Spanje bevinden, ten aanzien van de eeredienst een stelsel van reciprociteit zou in acht nemen, [illegible] billijk was, dat vreemdelingen op dezelfde voorregten in Spanje konden aanspraak maken, als Spanjaarden in het buitenland genieten. Dit amendement werd echter verworpen met 125 tegen 102 stemmen. Daarop diende de heer *Delgollado* een voorstel in, volgens hetwelk de uitoefening van alle eerediensten geduld zou worden in steden wier bevolking meer dan 70,000 zielen bedraagt. Bij het vertrek van de post, was de beslissing daarvan nog niet bekend. Men had echter alle reden om te vooronderstellen, dat ook dit voorstel, dat als eene laatste poging kon worden beschouwd om de meerderheid tot verdraagzaamheid te stemmen, zou worden verworpen. Deze geheele discussie over de godsdienst, zegt de *Indep. Belge*, strekt Spanje tot schande.

In deze zitting heeft voorts de minister van buitenl. zaken verklaard, dat de regering de zekerheid had van het bestaan van Carlistische zamenspanningen. Hij voegde er bij, dat in de hoofdstad nieuwe arrestatiën hadden plaats gehad.

De voorstanders van het beginsel van godsdienstige verdraagzaamheid schijnen, in weerwil van de herhaalde nederlagen, welke zij hebben geleden, nog niet ontmoedigd te zijn, maar hebben zich vereenigd tot het stellen van een nieuw amendement, zoo verzacht, dat zij daardoor eenige stemmen hopen te winnen. Moge deze laatste poging gelukken, opdat het zoo verachterde Spanje zijnen rang onder de beschaafde natiën blijve innemen.

DUITSCHLAND.

De onderhandelingen van Pruissen met de Westersche mogendheden tot het sluiten van eene afzonderlijke overeenkomst worden steeds voortgezet, doch zonder nog tot eene bepaalde uitkomst te leiden; welligt in afwachting van hetgeen lord *Russell* eerlang aan de Pruissische regering zal willen of kunnen mededeelen.

Een onderhandsch orgaan van het Fransche gouvernement, de Parijsche *Constitutionnel*, zegt in zijn nommer van j.l. Zaturdag: „Sedert Pruissen weigerde zich te vereenigen met de nota van den 8sten Augustus, die de voorwaarden bepaalde waarop de vrede tusschen Rusland en de geallieërde mogendheden kon hersteld worden, had de staatkunde van het Berlijnsche kabinet steeds ten doel zich te onttrekken aan de verpligting om tusschen de oorlogvoerende Staten partij kiezen. Doch daarom wordt Pruissen thans door den loop der gebeurtenissen [illegible].

„Ruslands toetreding tot de vier waarborgpunten kon aanvankelijk eene gelukkige omstandigheid schijnen voor het hof van Berlijn, hetwelk door dien stap van Keizer *Nikolaas* onverwacht een' schoonschijnenden bewijsgrond bekwam om tegen die dringender wordende verpligting aan te voeren. Maar het is juist die toetreding, waardoor Pruissen zich iederen uitweg afgesneden ziet en aldra tot eene wijziging zijner staatkunde genoodzaakt zal worden.

„Immers, sedert den dag waarop onderhandeling tusschen de oorlogvoerende partijen mogelijk geworden is, wordt Pruissen door den drang der omstandigheden genoodzaakt om een van beide te kiezen:

„òf zonder zijne medewerking eene onderhandeling te laten aanknoopen en voortzetten, die welligt tot eene nieuwe regeling van het Europesche magts-evenwigt leidt, en alzoo van den rang der groote mogendheden tot dien der Staten van den tweeden rang af te dalen;

„òf zijn regt tot deelneming in de beslechting van het Oostersche vraagstuk te herwinnen door een oordeel te vellen en alzoo partij te kiezen.

„Een derde weg bestaat niet. Pruissen is òf vreemd aan het Oostersche vraagstuk, en dan mag het tot deszelfs afdoening niet medewerken; òf het is daaraan niet vreemd, en dan moet het een gevoelen over hetzelve hebben en uitspreken.

„Er doet zich soms een staat van zaken voor, die met onweêrstaanbare magt allen tegenzin en aarzeling overwint. Pruissen is thans in zulk eenen staat geraakt; en deze dringt met elken dag sterker, hoe nader de opening der conferentiën op handen is.

„Sedert die staat van zaken zich heeft voorgedaan, was het voor de geallieërden zelfs onnoodig Pruissen aan te sporen om zich te verklaren; zij behoefden slechts den drang der omstandigheden te laten werken.

„Wij achten het dan ook zeker, dat Pruissen zeer spoedig tot een besluit zal komen. Buitendien gelooven wij reden te hebben om te denken dat Pruissens besluit gunstig voor de zaak der orde in Europa, en alzoo met den blijkbaren wensch der bevolking van Duitschland overeenstemmend zijn zal.

„Het zou eene gelukkige gebeurtenis zijn als Pruissen uit eigen beweging weder in de Europesche raadsvergadering trad, waaruit het zich eigenwillig verwijderd heeft. Tusschen Pruissen en de geallieërde mogendheden bestaat geen verschil van belangen; voor geene enkele mogendheid zou het voordeel of genoegen zijn, zonder noodzaak eenen der groote Europesche Staten af te zonderen van de overige. Pruissen zal altijd welkom zijn, wanneer het zich bij de andere leden van het Europesche Statengezin komt voegen, en den scheidsmuur wegruimt, dien het zelf heeft opgetrokken. Verder zou Pruissens toetreding groote waarde hebben, daar zij ons inderdaad op den weg tot spoedig herstel des vredes zou kunnen brengen; want daarmede zou die groote Europesche bond voltooid zijn, welke altijd als de doodsteek voor Ruslands heerschzuchtige plannen en verwachtingen is aangemerkt. In den waan dat zulk een bond onmogelijk was, heeft Keizer *Nikolaas* het zwaard aangegrepen; welligt zou hij het weder in de scheede steken, als hij verwezenlijkt zag hetgeen hij eene hersenschim achtte."

Oostenrijk heeft, naar men verzekert, den 1sten dezer aan Beijeren eene nota doen toekomen, houdende dat de maatregel van het op voet van oorlog brengen der bondscontingenten alleen te beschouwen is als een maatregel van voorbereiding, om gevolgd te worden door de mobielverklaring dier troepen, waartoe een nader voorstel zal worden gedaan.

De bondsgezant van den Koning der Nederlanden voor Luxemburg-Limburg is voor deze bondsstaten toegetreden tot het op den 8sten dezer genomen besluit betreffende het op voet van oorlog brengen der bonds-contingenten.

— In Pruissen worden thans, voornamelijk uit strategische gronden, de telegrafische liniën in onderscheidene rigtingen vermeerderd. Hierbij maakt men alsnu gebruik van vertind ijzerdraad, dat beter aan den invloed van het weder wederstaat. De meerdere kosten hiervan bedragen 80 daalders per mijl. De onderaardsche, met gutta-percha overtrokken koperdraden zijn alle weder uitgegraven en verkocht, zijnde zij door allerlei ongedierte zeer beschadigd geworden.

— In het jaar 1854 zijn uit Duitschland naar Noord-Amerika verhuisd 250,000 personen.

— Het officiële Weener dagblad maakt de opheffing der blokkade aan de Donau-monding bekend, met opmerking, dat deze maatregel te danken is aan de voorstellen, welke Oostenrijk aan de zeemogendheden gedaan heeft. Thans kunnen schepen onder neutrale vlag, bevracht en onbevracht, zoo wel van de Zwarte zee den Donau binnenloopen, als van den Donau naar zee en in al die havens varen, welke niet in staat van blokkade verklaard zijn. Eene groote massa koren, welke gedeeltelijk reeds voor het uitbreken van den oorlog in de Donau-vorstendommen opgeslagen was, kan nu uitgevoerd, en alle vroegere handel met die streken hervat worden, wanneer slechts de oorlogs-contrabande daarbij uitgezonderd wordt.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 18 Februarij.

Reeds hebben wij per telegraaf berigt dat het door het Lagerhuis genomen besluit tot het doen van een onderzoek naar het beleid van den oorlog, niet in alle strengheid zou worden ten uitvoer gelegd; dat voorstel is namelijk beperkt tot het instellen van een onderzoek naar hetgeen tot dusver met het Engelsche leger in de Krim geschied is. Daarop is een comité van 11 leden benoemd, waarvan 8 leden bij het aannemen van het primitive voorstel tegen de regering hebben gestemd.

Hoe het nu ook met de benoeming van die commissie moge afloopen, dit heeft de heer *Roebuck* reeds gewonnen, dat aan de regering een prikkel is gegeven om met het invoeren van doortastende verbeteringen niet te zuimen. Zoo verklaarde lord *Palmerston* in de zitting van eergisteren, dat — wat de zieken in de hospitalen en het kamp betrof, over wier groot aantal men zoo zeer, en niet ten onregte, ongerust is, — de regering eene commissie van drie leden, die geen militairen zijn, en buiten de militaire vooroordeelen geplaatst, maar gewoon zijn zich met kwestiën van sanitairen aard bezig te houden, zoowel binnen- als buitenslands, naar het Oosten zal zenden, om zich met den staat der gezondheid der hospitalen, kampen en schepen bezig te houden.

Verder zou eene commissie daarheen vertrekken, om de organisatie der intendance aldaar te onderzoeken. Buitendien zou de generaal-majoor *Simpson*, bekend door zijne diensten in Spanje, bij Waterloo en in Indië, zich naar het slagveld begeven, in hoedanigheid van chef van den staf, en met vergunning om aan lord *Raglan* alle veranderingen aan te bevelen, die hij in het belang van het personeel der dienst mogt noodig achten.

Te Smirna zal voorts een hospitaal opgerigt worden, onder de directie van burgerlijke geneesheeren; voor de transportdienst in het Oosten zijn bereids doeltreffender maatregelen genomen.

— Op de rijks-werven te Portsmouth wordt nu nacht en dag, en zelfs op Zondag, gewerkt aan het herstellen en uitrusten van een groot aantal oorlogsvaartuigen, behoorende tot de Oost-zee-vloot. — Te Sheerness wordt bevel verwacht om een aantal stoomschepen, die weinig diepgang hebben, zoodra de zee vrij van ijs zal wezen, naar Koppenhage te doen vertrekken om te dienen tot een observatie-eskader, ten einde de gemeenschap en handel met de Russische havens in de Oostzee af te snijden.

— Vrijdag avond heeft in Hollandstreet, Southwark, alhier een verschrikkelijke brand gewoed en eene schade van ruim 150,000 ponden sterling aangerigt. Hij ontstond in den stoomzaagmolen der heeren *Routledge*, sloeg weldra tot een korenmolen der heeren *Waters & Steel*, vervolgens tot het fleeschen-magazijn van den heer *J. Dickerson* en eindelijk tot het huis van den heer *Scott*, fabrikant van lijnkoeken, over, welke panden allen nagenoeg geheel vernield zijn.

— Volgens zeer geloofwaardig getuigenis van een' Eskimo, *Mastiuksein* genaamd, een lid van de Wesleyaansche gemeente te Rossville in Hudsonsbaai, was sir *John Franklin's* ligchaam levenloos gevonden, met zijn geweer naast zich. Men gelooft dat hij en zijne gezellen, behalve twee of drie, van honger zijn omgekomen, en wel twee of drie jaren geleden.

Van den 20sten. In de zitting van het Lagerhuis van gisteren avond heeft de heer *Layard* de regering en het door haar gevolgde autocratisch stelsel hevig aangevallen. Voornamelijk beschuldigde hij de bewindslieden en de aristocratie, de opengevallen plaatsen te hebben bezet met ongeschikte personen en die zich tegen het onderzoek verklaard hebben.

Lord *Palmerston* verdedigde zich zelven, [illegible] ten in het kabinet en de aristocratie. Hij verklaarde vervolgens dat, in geval van mislukking der poging tot het oprigten van een vreemden-legioen, de regering 60,000 rekruten en 7000 paarden zou vragen, behalve de vreemdelingen en de Indische troepen.

Lord *Clarendon* deelde aan het Huis mede, dat het traktaat met de Porte tot het leveren van een Turksch legerkorps nog niet geratificeerd was.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Februarij.

De *Moniteur* bevat een artikel, dat ten doel schijnt te hebben om het publiek op de reis van den Keizer naar de Krim voor te bereiden, en dus min of meer als eene inleiding kan beschouwd worden. Daarin wordt onder anderen gezegd, dat de staatsinstellingen van Frankrijk thans genoeg gegrondvest en genoegzaam door het land aangenomen zijn, dat het niet meer gewaagd zou zijn, voor den Keizer, om, zonder vrees voor rustverstoringen of verzwakking van het gezag, zich te verwijderen.

„De regering des Keizers," zoo eindigt bedoeld artikel, 't welk vrij algemeen wordt geacht door den Keizer zelven te zijn geschreven, „kan zich daarom alleen zoo krachtig toonen, omdat zij het getrouwe afbeeldsel is der eenheid in het vaderland. Zij gevoelt, dat de geheele natie, waarvan zij het uitvloeisel, het regt, de wil is, in haar leeft. In die kenmerkende hoedanigheid van het Fransche keizerrijk moet de oorzaak worden gezocht van het indrukwekkende schouwspel, 't welk thans Frankrijk oplevert; niet alleen het Frankrijk, 't welk strijdt bij Sebastopol, maar ook het Frankrijk, 't welk denkt, overlegt, handelt, arbeidt en alle mogelijke hulpmiddelen aanwendt tot regeling van het maatschappelijke leven, welks vaderlandsliefde het beginsel en de bron is van den heldenmoed onzer legerscharen."

— Binnen eenige dagen verwacht men in den *Moniteur* het besluit, waarbij de zamenstelling van de staats majors der drie legerkorpsen, waarvan in den laatsten tijd zoo zeer gesproken is, bevolen wordt. De maarschalk *Baraguay d'Hilliers*, en de generaals *Schramm* en *Randon* noemt men daarbij in de eerste plaats.

— De Koning van Beijeren heeft het grootkruis der orde van verdienste van St. Michael verleend aan den divisie-generaal graaf *Schramm*, senator en president van het committé van infanterie.

Van den 21sten. De verwachtingen, zijn tot zekerheid geworden. *Napoleon* zal met een gedeelte van de keizerlijke garde naar de Krim vertrekken en wel spoediger dan men verwacht had, daar het vertrek reeds op den 26sten dezer is bepaald. De overtogt zal geschieden met de stoomboot de *Reine Hortense* en zal Z. M. vergezeld worden door de Keizerin, in wier gevolg zich zullen bevinden de gravin *de Montebello* en de barones *de Pierres*. Zijne afwezigheid zal niet langer duren dan 20 à 25 dagen, daar toch (let wel) alles zoo zal worden geregeld, dat hij aankomt juist op het oogenblik dat Sebastopol wordt bestormd en hij onmiddellijk na het bemagtigen dier vesting en de vernieling der Russische vloot naar Frankrijk zal terugkeeren! Dit wordt in Parijs verteld en op goed geloof aangenomen. De ondervinding van de laatste drie maanden moest toch, zou men anders meenen, den Franschen hebben geleerd, dat Sebastopol niet zoo op commando kan worden ingenomen.

(In hoeverre de tegenwoordigheid van den Keizer der Franschen op het oorlogstooneel strookt met de reis van lord *John Russell* naar Weenen, waaraan dan toch tot zekere hoogte vredelievende bedoelingen moeten worden toegeschreven, laat zich nog niet zoo gemakkelijk begrijpen.)

— De *Moniteur* bevat een uitvoerig rapport van den minister *[illegible]*, over den financiëlen toestand van het rijk, voorafgaande de staatsbegrooting voor 1856, die met een batig slot van [illegible] millioen sluit. Het cijfer der vlottende schuld is zevenhonderd millioen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 19den Februarij.

In deze zitting is op nieuw ingekomen een ontwerp van wet, waarbij een millioen wordt beschikbaar gesteld als bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar de Amer.

Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet strekkende tot regeling van de ministeriële verantwoordelijkheid.

De heer *Mackay*, die het eerst het woord daarover voerde, heeft de twee voorname rigtingen, waarin de ministeriële verantwoordelijkheid beschouwd wordt, omschreven, te weten de vrijzinnige, welke tot het stelsel der getemperde democratie behoort, en de constitutionele, die een uitvloeisel is der getemperde monarchij. Eene gedachten-wisseling over dit onderwerp acht hij geenszins eene onvruchtbare discussie. Wat de getemperde democratie betreft, deze wordt, zoo als de spreker verder aanmerkte, niet alleen in de dagbladen ontwikkeld, maar zelfs door twee hoogleeraren, de heeren *Jonckbloedt* en *Opzoomer*. Dit stelsel bestrijdt hij als gevaarlijk en niet vaderlandsch. Daarentegen verdedigt hij de constitutionele verantwoordelijkheid, als een waarborg voor de onschendbaarheid der Kroon, als eene kracht voor onze Regering. Wat het onderhavige ontwerp aangaat, hij mist daarin de regeling der politieke verantwoordelijkheid, die z. i. daarin behoorde voor te komen.

De heer *v. Goltstein* acht de politieke verantwoordelijkheid niet vatbaar voor eene regeling bij de wet; zij moet ontleend worden aan de vertegenwoordiging en aan de natie zelve. Door de wet kan alleen de strafregtelijke verantwoordelijkheid geregeld worden.

De *minister van justitie* heeft daarna het woord gevoerd, en in de eerste plaats aangemerkt, dat de staatkundige verantwoordelijkheid der ministers alleszins bestaat, maar dat zij geheel onafhankelijk is van deze wet. De Regering zelve heeft, in de memorie van toelichting, die verantwoordelijkheid erkend, ofschoon zij niet voor wettelijke regeling vatbaar is. — Voorts het ontwerp behandelende, betoogde de *minister*, dat eene juiste omschrijving der feiten, die men strafbaar wil stellen, alleszins noodig is, evenzoo als dit noodig is in de gewone strafwet. Van daar de bepaling, dat eene *kwaadwillige* schennis der grwt. strafbaar is; dat de overtreder *des bet*[illegible] gehandeld hebben.

B[illegible]arop gevolgde beraadslaging over de bijzondere artikelen van het ontwerp, is art. 1 zonder stemming aangenomen.

Bij art. 2, bepalende dat de „mede-onderteekening van Kon. besluiten of Kon. beschikkingen het hoofd van het ministeriëel departement aanwijst, dat voor de uitvoering dier besluiten of beschikkingen aansprakelijk is," heeft de heer *Thorbecke*, na eenige woordenwisseling met den minister over den zin van dat art., voorgesteld de weglating der woorden, volgens welke de verantwoordelijkheid alleen zou bestaan voor *de uitvoering*.

Dit amendement is aangenomen.

Op art. 3 zijn door den heer *van Goltstein* twee, door den heer *Thorbecke* vier en door den heer *de Brauw* één amendement voorgedragen. De beraadslaging daarover is bepaald op morgen.

De commissie van rapporteurs heeft verslag gedaan omtrent het voorstel van de heeren *van Nispen c. s.* nopens het afschaffen van den accijns op de rogge. De dag der beraadslaging daarover zal nader bepaald worden.

Zitting van Dingsdag den 20sten Februarij.

In deze zitting zijn de discussiën over art. 3 van het wetsontwerp tot regeling der ministeriële verantwoordelijkheid en de op dat artikel voorgestelde amendementen, nog niet afgeloopen. Morgen zal de regering eene nieuwe redactie van dat artikel voordragen.

Bij een der ontwerpen van wet aan de Tweede Kamer der Staten Generaal aangeboden, vraagt de Regering goedkeuring van een traktaat van grensscheiding en ruiling en aankoop van grondgebied, tusschen Nederland en Portugal gesloten den 6den October 1854, betrekkelijk het gebied van die beide koningrijken op Timor en omliggende eilanden. Behalve de bepalingen van de delimitatie tusschen de Nederlandsche en Portugesche rijkjes op Timor, is de hoofdinhoud van dit traktaat deze, dat Portugal aan Nederland afstaat de eilanden Flores, Adenara, Soloz, Lomblem, Pantar en Ombay, alle benoorden Timor gelegen, en afstand doet van alle aanspraken op 9 rijkjes in Timor, welker souvereiniteit tot nog toe betwist was. Daarentegen staat Nederland aan Portugal af het rijkje Manbara op Timor en betaalt tot schadeloosstelling voor het grootere aldus verkregene grondgebied *f* 200,000. Het laatste en 10de artikel van het traktaat luidt:

„De vrije uitoefening van de Katholijke Godsdienst wordt aan de bewoners van de door Portugal afgestane bezittingen gewaarborgd."

In de memorie van toelichting, zeggen de ministers, de heeren *van Hall* en *Pahud*, dat de Portugesche regering op deze bepaling gesteld was, en dat de Nederlandsche daarin geene zwarigheid vond, omdat in Neêrlandsch-Indië buitendien vrijheid van godsdienst bestaat. Dit laat zich ligt begrijpen; alleen rijst daarbij als van zelf de vraag, of niet wederkeerig vrijheid van godsdienst had moeten zijn toegezegd aan de bewoners van het grondgebied, dat Nederland afstaat? Daaromtrent zegt de memorie van toelichting: „De vraag „of niet een wederkeerige waarborg onzerzijds te pas kwam „in het belang der Christenen, welke het aan Portugal afgestane landschap Manbara bewonen, is tevens overwogen, „maar die wederkeerigheid is onnoodig geoordeeld bij de „zekerheid, dat geene andere dan Roomsch-Katholijke „Christenen aldaar aanwezig zijn." Wat het beginsel betreft, schijnt deze oplossing niet zeer bevredigend.

's GRAVENHAGE, 20 Februarij.

De minister van binnenl. zaken heeft, bij missive van den 20sten Jan. j.l., als zijne zienswijze te kennen gegeven, dat de *Gemeenteraad* en niet *Burgemeester en Wethouders*, de bevoegde autoriteit is om ondermeesters in openbare scholen te benoemen.

— Blijkens een door het departement van financiën openbaar gemaakt overzigt van de middelen (hoofdsom en opcenten), heeft de opbrengst over Januarij l.l. bedragen *f* 4,395,551.50, tegen eene opbrengst van *f* 4,086,970.30 in Januarij 1854.

— Dezer dagen is te Delft in den ouderdom van 84 jaren overleden de gepensioneerde generaal-majoor *J. A. Tellegen*, ridder van het legioen van eer, enz. De overledene was geboren te Groenlo den 28sten Jan. 1771, alwaar zijn vader het beroep van med. doctor uitoefende, trad in 1788 als kadet in dienst bij het regement infanterie van den graaf *van Dam*, en werd in 1792 tot 2den luitenant bevorderd, woonde in het volgende jaar de blokkade van de vestingen Geertruidenberg en Maubeuge bij; hij was in 1794 bij de belegering van Landrecy, en werd in dat jaar na de inneming van Grave krijgsgevangen; in 1799 tot 1sten luitenant bevorderd, was hij in Noord-Holland, onder het bevel van den generaal *Daendels*, bij de verschillende gevechten, vervolgens [illegible] tegen de belegering van Wurzburg [illegible] rang van kapitein verkregen hebbende, was hij in Noord-Holland bij de troepen bestemd om eene landing in Engeland te doen; trok vervolgens in 1805 met het leger naar Oostenrijk, woonde den slag van Dierustein bij; en was bij de inneming van Weenen; het volgende jaar was hij tegenwoordig bij de inneming van Hamelen en bleef tot 1808 bij het leger in Noord-Duitschland; in 1809 tegenwoordig bij de landing der Engelschen in Zeeland, ging hij in 1811 als kapitein bij het 128ste regement met het groote leger naar Rusland, en werd door *Napoleon* in 1812 voor het front van zijn regement tot luit.-kolonel bevorderd, woonde de onderscheidene gevechten bij, onder anderen den slag bij Polotz, en werd bij die gelegenheid benoemd tot ridder van het legioen van eer; bij den terugtogt werd hij aan de Berezina doodelijk gewond. Na den val van *Napoleon* verzocht hij in 1814 zijn ontslag uit de Fransche dienst, en benoemde Koning *Willem I* hem tot kommandant van het 10de bataljon nationale militie. In 1821 tot plaatselijken kommandant van 's Gravenhage aangesteld zijnde, werd hij in 1827 bevorderd tot den rang van kolonel, en bleef hij aldaar, tot dat hij in 1835 met den verhoogden rang van generaal-majoor tot kommandant der vesting Deventer benoemd werd, alwaar hij in 1839, bij de algemeene reductie van het leger, op pensioen werd gesteld en zich in 1840 met ter woon te Delft kwam vestigen.

— Dingsdag overleed te Delft, in den ouderdom van 65 jaren, mej. wed. *den Hengst*, geb. *Smink*, sedert 1827 de betrekking van vroedvrouw uitoefende. Gedurende hare praktijk heeft zij 6233 verlossingen verrigt, zijnde bijna een derde gedeelte van de bevolking dier stad.

— Den ijverigen natuuronderzoeker van Java, dr. *F. Junghuhn*, thans nog te Leiden, viel onlangs de onderscheiding ten deel van een kostbaar geschenk te ontvangen van Z. K. H. prins *Frederik der Nederlanden*, bestaande in eene zeer prachtige gouden snuifdoos met diamanten, voorzien van Hoogstdeszelfs portret-medailje, aan de keerzijde waarvan gegraveerd staat: Aan dr. *F. Junghuhn*, schrijver van het werk *Java, zijne gedaante, enz.* Dit waarlijk vorstelijk geschenk zal den verdienstelijken natuuronderzoeker voorzeker eene aangename belooning zijn voor zijnen zoo wel volbragten arbeid, waardoor hij aan zijne tegenwoordige landgenooten de gelegenheid verschaft heeft, grondig bekend te worden met de natuurvoortbrengselen enz., van deze voor Nederland zoo onschatbare kolonie.

TILBURG, 17 Februarij.

Alhier moet, volgens loopende geruchten, aan het korps Limburgsche jagers, behoorende tot het bondscontingent, eene aanschrijving zijn gerigt van wege Z. M. den Koning, als Groot-Hertog van Luxemburg, Hertog van Limburg, houdende aanvraag in hoeveel tijd de eskadrons op voet van oorlog kunnen worden gebragt, voorzien van geheel nieuw harnachement; men zegt dat het antwoord is geweest, binnen vier weken. Spoedig verwacht men alzoo bedrijvigheid in deze; de spraak gaat zelfs, dat de eskadrons eerst naar Limburg en later naar Luxemburg zullen oprukken.

KAMPEN, 14 Februarij.

Men kan met genoegen mededeelen, dat de taxatie der aangewassen gronden aan zee en rivier, waarover eene dading tusschen het domein en deze gemeente zal aangegaan worden, tot billijke uitkomsten heeft geleid en weldra de acte zal opgemaakt worden.

LEEUWARDEN, 19 Februarij.

In de laatste week zijn weder 21 runderen aan de longziekte gestorven en 46 zieke beesten, voor rekening der eigenaars, afgemaakt. Het totaal der gevallen sedert den 1sten Jan. bedraagt 318.

— Ook de diakonie der Nederd. Herv. gemeente alhier heeft dezer dagen het besluit genomen, geene bedeeling te verstrekken aan zoodanige personen, van welke het bekend is dat zij gebruik maken van sterken drank.

ASSEN, 13 Februarij.

Jongstleden Zaturdag zijn de bekende oudheden van den heer *Willinge* in 't prov. museum van oudheden in dit gewest opgenomen; deze zijn door 't congresbestuur voor *f* 300 gekocht en door hetzelve aan het museum ten geschenke gegeven.

— Uit onderscheidene oorden dezer provincie zijn berigten tot ons gekomen over de schade, die door de wilde ganzen aan het te veld staand koren wordt veroorzaakt; eene jagt daarop, of alleen de permissie, om ze met schietgeweer te mogen verjagen, ware zeer wenschelijk.

MEPPEL, 17 Februarij.

Heden morgen had alhier eene gebeurtenis plaats, die ontzettende gevolgen had kunnen hebben, zoo zij niet tijdig was ontdekt en verholpen. In eene sigarenfabrijk alhier, had het werkvolk potten met gloeijende kolen, om de handen bij het fabriceeren van sigaren te beter te kunnen roeren; de werklieden hadden daarbij de onvoorzigtigheid ook het aangezigt er boven te houden; waardoor zij eene groote hoeveelheid kolendamp inademden. Het gevolg daarvan was, dat een 14tal hunner allen in bewusteloozen toestand geraakten. Men kan denken hoe de heeren fabrikanten, die zich des morgens tijdig naar de fabrijk begaven, gesteld waren bij het aanschouwen van zulk een tooneel, waartegen zij en hun meesterknecht het werkvolk reeds zoo dikwijls te vergeefs hadden gewaarschuwd, terwijl er in de fabrijk voor eene goede verwarming werd gezorgd. De ongelukkigen werden dadelijk naar hunne woningen vervoerd; sommigen herstelden spoedig, doch anderen, bij wien eene geweldige braking ontstond, lijden nog zeer.

GRONINGEN, 22 Februarij.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandsche post *nog niet aangekomen.*

— Bij Kon. besluit van den 17den dezer, is eervol ontslag verleend aan mr. C. B. Wichers, als 2den luitenant bij de dienstdoende schutterij te Groningen, en als zoodanig benoemd, jhr. mr. C. de Marees van Swinderen, thans korporaal.

— De koude is sedert eergisteren gelukkig een weinig verminderd, daar, volgens de waarneming aan het akademiegebouw alhier, de stand van den thermometer van Fahrenheit gisteren en heden was als volgt:

	's morg. 8 uur.	's nam. 2 uur.	's av. 8 uur.
Febr. 21	16 boven 0	21	20.
„ 22	13½	[illegible]	[illegible]

Laagste stand 21 Febr. 11½
22 —— 10.

— Men verneemt, dat eene uit de Roomsch-Katholijke ingezetenen dezer stad zamengestelde commissie zich heeft belast met het tot stand brengen eener verloting van voorwerpen, ten einde uit de opbrengst daarvan buitengewone uitdeelingen ten behoeve der armen van dat kerkgenootschap te doen. — Onderscheidene voorwerpen zijn tot dat einde reeds ter beschikking dier commissie gesteld.

— Laatstleden Woensdag is door de regtbank alhier zeker veertienjarig meisje genaamd Maria de Vries, veroordeeld tot gevangenzetting voor den tijd van acht maanden, ter zake van op onderscheidene tijden, aan onderscheidene kinderen die zij op de straat ontmoette de door dezen gedragen wordende oorringen arglistig te hebben ontnomen.

— Gisteren namiddag omstreeks 4 uur verliet eene zekere jongedochter de spinfabrijk, waar zij gewoonlijk werkzaam is, om zich naar hare woning in den Kostersgang te begeven. Op weg derwaarts beviel zij op het secreet onder den Oosterpoortenboog van een meisje, liet het hulpelooze wicht daar liggen en vervolgde terstond haren gang naar huis. Weinige oogenblikken daarna vond gelukkig zekere N. Ledeboer het schreijende wicht, en stelde het aan de vrouw van Klaas Schuring alhier ter hand, die het naar het hospitaal heeft gebragt. — Gisteren in den laten avond heeft men ook de moeder derwaarts vervoerd. Beide bevinden zich heden vrij wel.

— Bij besluit van den Commissaris des Konings van heden is bepaald, dat de kring van 300 ellen, door den burgemeester van *Muntendam* afgepaald, rondom den stal van J. H. Prins bij het Oude Verlaat, niet verder zal worden uitgebreid dan noodig is, om daarin te begrijpen al de geheele stukken land, de huizen, stallen enz., waarvan een gedeelte in den afgebakenden kring valt; doch dat die kring naar de zijde van den Middenweg van Muntendam naar Veendam zoodanig zal worden ingekort, dat die geheele weg en alles, wat aan de overzijde daarvan gelegen is, buiten den kring zal komen.

Maandag zijn door de heeren rijks-veeartsen J. C. Bilroth, te *Noordhorn*, en P. Werkman, te *Leens*, de van longziekte verdachte runderen, ten getale van 23, aanwezig op den stal van den landbouwer J. G. Rozema, te [illegible] gesteld.

[illegible] poging tot doodslag door L. Dol te *[illegible]* gedaan, waarvan in ons vorig nommer is melding gemaakt, is dezen nog duurder komen te staan, dan zich eerst liet aanzien, daar zijn dijbeen bij het afgaan van het met hagel geladen geweer zoodanig is gekwetst geworden, dat hij Maandag, ofschoon er dadelijk geneeskundige hulp was verleend, aan de gevolgen der wonde is overleden. Naar men zegt, moest hij vóór zijn overlijden zijne misdaad nog hebben beleden. Van het voorgevallene is bereids bij de bevoegde magt aangifte gedaan.

— Gepasseerden Maandag den 19den dezer had te *N.-Pekela* eene harddraverij met paard en arreslede bij den logementhouder R. G. Koops plaats. Zes paarden dongen naar de uitgeloofde prijzen; welke behaald werden door *de Fanny*, toebehoorende aan en bestuurd door den heer J. G. Borgesius, van Oude Pekela, en de premie door *de Twijfelaar*, toebehoorende aan en bestuurd door den heer E. van der Veen alhier. Onder begunstiging van goed weder, is dezelve ten aanschouwe van een talrijk opgekomen publiek in de beste orde afgeloopen, terwijl de avond verder genoegelijk werd doorgebragt.

— De minister van financiën, in overweging genomen hebbende, dat, behalve de wetenschappelijke opleiding in het vak der wiskunde, het voor de ambtenaren in het vak der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, tevens een eerste vereischte is, ook blijken te geven van hunne ervarenheid in de wetten en instructiën, de genoemde vakken betreffende, — heeft bekend gemaakt, dat de voortaan af te leggen examens zich mede zullen uitstrekken tot de verschillende vakken van belasting, hierboven vermeld. — Dezelfde

[illegible] heeft bepaald, dat het voor de betrekking van *controleur der directe belastingen, in- en uitg. regten en accijnsen* vereischte examen dit jaar zal plaats hebben op den 13den Maart, en wel in het lokaal van het ministerie van financiën, voor dezelfde hoofd-ambtenaren, die daartoe in Febr. 1854 waren aangewezen. Als uitzondering zullen dit jaar tot dat examen ook worden toegelaten die surnumerairen, welke op den 1sten Maart minstens *twee* jaren als zoodanig zijn werkzaam geweest.

— Van eene wel onderrigte zijde zijn wij in staat gesteld, tot de volgende opgave, bevattende de tegenwoordige sterkte van de landmagt van ons leger:

	Offic.	Troepen.	Offic.	Troepen.	Paarden. Offic.	Paarden. Troepen.
Reg. grenadiers en jagers	60	3536				
8 Reg. infanterie	728	38634				
Instructie-bataljon	38	591				
Algem. depôt v. discipline	11	87				
Koloniaal werfdepôt	19	79				
Bat. mineurs en sappeurs	15	682				
			879	43609		
3 Reg. vesting-artillerie	199	5160				
Reg. veld-artillerie	75	2553			76	523
Reg. rijdende artillerie	30	716			66	326
Korps pontonniers	7	205				
			304	8634		
4 Reg. dragonders	144	3484			254	2124
Reg. jagers te paard	28	681				
			172	4165		
[illegible] marechaussée	10	182 te voet. 172 te paard.				
			10	354	10	182
Totaal			1365	56662	406	2955

— De gemeenteraad van *Middelburg* heeft den 14den met 15 tegen 1 stem besloten, zich bij adres tot Z. M. den Koning te wenden, ten einde dispensatie te verkrijgen van de herziening van het belastingstelsel, voorgeschreven bij art. 291 der gemeentewet, met verzoek den bij genoemd artikel voorgeschreven termijn van 5 jaren met nog *twee* te mogen verlengen, als wanneer het subsidie voor de „haven van Middelburg" zal zijn afgelost, en het *thans* voor de ingezetenen te drukkend zoude zijn, bij die bestaande, nog meerdere opcenten te moeten voegen.

[illegible] voor gemeentebesturen.

In afwachting dat de Nederlandsche natie meer algemeen tot de overtuiging kome, dat de sterke drank een vergift is, niet enkel voor het ligchaam, maar ook voor de ziel, vertoeve men ons, eenige wenken mede te deelen, welker behartiging strekken kan om dat kwaad althans eenigermate tegen te gaan. Jammer maar, dat hetgeen wij voorstellen zullen, niet of niet geheel en al behoort tot de bevoegdheid der plaatselijke besturen, als komende in aanraking of met de wet op de patenten, of met de gemeentewet.

Het is onbegrijpelijk dat in éénen tijd, waarin zoo veel gesproken wordt over de vrijheid voor allen, — de vrijheid, welke gegund is om kwaad te doen, veel grooter is dan die, welke den Nederlander veroorloofd goed te doen. — Er zijn b. v. gemeentebesturen — al is het getal tot nog toe gering — die wenschen zouden, binnen de gemeente het bestaan van kroegen of drankwinkels te *verbieden*. — Grooter is het getal gemeentebesturen, welke het getal dier vergiftwinkels zouden wenschen *beperkt* te zien; en die oordeelen, dat in deze of gene lokaliteit ze *niet* behooren *te worden toegelaten*. — Veel grooter in getal zijn de gemeentebesturen, die door de plaatselijke politie een waakzaam toezigt zouden wenschen uit te oefenen op alle plaatsen, waar sterke drank wordt verkocht, ten einde voor te komen dat aan jongelieden, beschonkenen, enz., het verpestende vuurwater worde geschonken.

In al de hier opgegeven gevallen kan de wet worden ingeroepen, om hen, die het goede willen, aan te klagen zich schuldig te maken aan misbruik van magt. — Is het derhalve niet juist, wanneer wij beweren, dat in het Christelijke, vrije, — ja, in vele opzigten nog, zedelijke — Nederland de magt om goed te doen, om het tijdelijk en eeuwig welzijn onzer landgenooten te bevorderen, zeer is beperkt, doch aan de magt om kwaad te doen — den teugel wordt gevierd?

Er is nog een maatregel waardoor de gemeentebesturen immers eenigzins het misbruik kunnen tegengaan, — neen — maar belemmeren, namelijk door de verhooging der gemeente-opcenten op den accijns van binnen- en buitenlandsch gedistilleerd. [illegible]

Iets zouden de gemeente-besturen kunnen doen. Als *politie-maatregelen* zoude kunnen vastgesteld worden, dat de tapperijen of drankwinkels des Zaturdags-avonds te tien uur worden gesloten, om niet weder te worden ontsloten tot des Maandags-morgens te zes uur. Hierdoor zou reeds het misbruik van sterken drank en de dronkenschap op den dag des Heeren, paal en perk worden gesteld, en de ontheiliging van den Zondag worden voorgekomen. In die gemeenten waar men op aanzien dien maatregel in eens in te voeren, zou men kunnen beginnen de drankwinkels *te sluiten* van des Zondags-morgens acht tot des Zondags-avonds acht uur, om, na [illegible] tijd, dat verbod uit te strekken tot des Maandags-morgens te zes, en daarna de sluiting te gebieden te beginnen des Zaturdags avonds te tien uur.

Mogt toch de overtuiging eerlang in Nederland algemeen worden, dat de sterke drank eene der voorname oorzaken is van pauperismus onder ons, en dat de verantwoordelijkheid groot is voor hen, die het misbruik hebben kunnen tegengaan, en zulks om deze of gene redenen hebben nagelaten.

Amerikaansch runder- en varkensvleesch.

In verband tot hetgeen nopens deze belangrijke aangelegenheid in de vergaderingen van de *Alg. Vereeniging tegen het Pauperisme* [illegible]

[illegible] in de voedingsmiddelen, in stede der door den Oosterschen krijg thans, is niet tegen te spreken; dat echter, ook bij (wie weet hoe verwijderde) herstelling der gemeenschap, de uitbreiding des aanvoers der levensbehoeften van eerste noodzakelijkheid, voor hen die ze kunnen bewerkstelligen, goede rekening zoude kunnen geven, is toch ook wel meer dan waarschijnlijk. Immers, het voorheen zoo vruchtbare Ierland heeft veel geleden, en Australië, in plaats van op te leveren, blijft steeds trekken; de fabrijkbevolking in Engeland vermeerdert, en het is dáár te lande aangenomen, dat de nijvere klasse eene goede voeding moet genieten; terwijl ook elders het stelsel, dat dierlijk voedsel den grondslag van 's menschen onderhoud moet uitmaken, hand over hand veld wint. Als derhalve Rusland weder zal geopend zijn, [illegible] verplaatsing van troepen en vloten zal ophouden, [illegible] waarschijnlijk de onevenredigheid tusschen productie en consumtie van dierlijk voedsel nog lang niet hersteld zijn.

[illegible] voorstelt, dat alléén ons kleine Holland zoo veel runderen naar Londen zendt, behalve de schapen, enz., en dat Westfalen voorziet in de behoeften van varkensvleesch, wat zoude dan Amerika niet kunnen opleveren! — Van Guyana, dat verloren land, waarin men ganesch Holland [illegible] op de savanen of van de weiden op het [illegible] ook bedoel ik geenzins Buenos Ayres of Montevideo, waar men nog onlangs de runderen [illegible] voor de huid [illegible] den [illegible] — [illegible] Maart van Noord-Amerika is [illegible] voorziening te verkrijgen, in Europa's behoeften, [illegible] de landen der Amerikaansche republiek, benevens [illegible] bevatten tusschen de 40ste en [illegible] waterrijke gronden, die aan de schoonste weiden van [illegible] herinneren. Ligt de Lombardijsche [illegible] het vetrijke Noord-Duitschland [illegible]

Denemarken en Ierland beantwoorden aan de laden langs de Hudsonsbaai en de St. Laurens-rivier gelegen.

Hoe jammer is het, dat de invoer in Nederland van rundervleesch uit Amerika bemoeielijkt wordt, zoo niet onmogelijk gemaakt door den accijns op het geslagt. In Frankrijk wordt die invoer telken jare grooter, en geeft zulks een zich meer en meer uitbreidende tak van handel. Had de zoogenoemde vleeschwet kunnen worden aangenomen, dan zouden welligt nu reeds dergelijke ondernemingen voordeelig zijn voor die ze bewerkstelligen en tevens ter onwaardeerbare leniging strekken in de dringendste behoeften der arbeidende bevolkingen onzer steden en groote dorpen.

In- en uitvoer van granen en vee in Frankrijk.

Aan het *Landwirthsch. Handelsb.* ontleenen wij de volgende mededeelingen:

De invoer van buitenlandsche granen in Frankrijk bedroeg volgens den *Moniteur* in 1854: 6,326.996 hectoliters (*), in 1853: 5,133.846 en in 1847: 10,849.102. Ze was alzoo in 1847 meer dan de dubbele invoer van 1853 en overtrof ook die van 1854 aanzienlijk. Een even groot of betrekkelijk nog grooter onderscheid merkt men op in de voorraden, die aan het einde des jaars in entrepôt hebben gelegen. Terwijl deze toch in 1847 bedroegen 1,194.965 hectoliters, bereikten zij in 1854 slechts 39.170 hectol. De belangrijkste vermindering heeft in de entrepôts van Marseille plaats gehad, werwaarts de toevoeren uit de Zwarte zee, die in het afgeloopen voorjaar daar zulk eene belangrijke rol speelden, thans geheel en al ontbreken.

Aan vee werd van buitenlands in Frankrijk ingevoerd:

	1854	1853	1852
ossen	35.971	11.558	3 743
koeijen	55.075	24.443	8.577
kalveren	33.704	20.819	13.338
schapen	272.296	187.166	105.165.

De uitvoer daarentegen was aanzienlijk minder dan de invoer, namelijk:

ossen	14.278	15.212	10.784
koeijen	9.635	8.859	6.912
kalveren	6.461	4.412	3.846
schapen	51.398	45.211	48.971.

(*) Een hectoliter staat gelijk met een mud.

Nieuwe aanwending der electriciteit.

Een dagblad uit Turin kondigt aan, dat de ridder BONELLI, uitvinder der weefgetouwen, welke door middel der electriciteit in beweging worden gebragt, deze natuurkracht op nieuw heeft toegepast op de telegraphie. Hij noemt zijn toestel: telegraaf der locomotiven; het zou, volgens zijn beweren, de volgende voordeelen aanbieden: 1) eene gedurige en regelmatige gemeenschap tusschen de treinen, op een' spoorweg loopende, welke ook hunne snelheid zij en voor zoo lang zij in beweging zijn, zoodat de machinisten altijd zullen kunnen weten, op welken afstand zij een' trein vóór of achter zich hebben, en onderling seinen kunnen geven; 2) eene gedurige en regelmatige gemeenschap tusschen de telegraphische stations en de treinen gedurende hunnen loop en *vice versa*; 3) de grootste gemakkelijkheid voor de wachters, om de machinisten, die met een' trein onderweg zijn, reeds op verren afstand te waarschuwen tegen een ongeluk of elk ander beletsel op den spoorweg, zonder hulp der gewone machines; 4) eindelijk een nieuw systeme van telegraphische lijnen, 'twelk, behalve de bovengenoemde voordeelen, nog het zeer belangrijk voordeel aanbiedt, van niet onderhevig te zijn aan eenige afbreking, aangezien er geene draden toe gebezigd worden.

Reeds heeft de uitvinder verlof gekregen, eene proef met zijn' nieuwen telegraaf te nemen op den weg tusschen Turin en San-Paolo. Hij heeft te kennen gegeven, dat hij op de spoorwegen van den staat zijne uitvinding voor niet zal in werking brengen.

Letternieuws.

De Philantropie in *Nederland* heeft op haar letterkundig gebied eene nieuwe aanwinst gedaan. De hoogleeraar HOFSTEDE DE GROOT, onvermoeid in het spreken en schrijven, waar het de belangen van kerk, school en menschheid geldt, zond deser dagen eene redevoering in het licht, waarin hij de *voornaame bron van maatschappelijke ellende in onzen tijd* bespreekt. Uitgegeven te *Groningen*, bij M. SMIT, ten voordeele eener bewaarschool te *Veendam* [illegible]

[illegible] welsprekendheid [illegible] op Nuts-vergaderingen [illegible] bijdragen ontbreekt [illegible] opdat het [illegible] mogt worden [illegible] algemeen verbreid worde. (*Gedgeleerde bijdragen.*)

Kerknieuws.

ENUMATIL, 18 Februarij. Ds. *G. Heeres*, predikant te Zuidhorn, nam heden namiddag met eene hartelijke, roerende en zeer treffende toespraak, naar aanleiding van 1 Kor. 15: 1, 2, afscheid van deze gemeente, nadat z. wel-eerw. *niet vijf jaren* hier om de veertien dagen des namiddags kwam prediken, eerst *twee en een half jaar* voor den ziêken leeraar en *bijna drie jaren* gedurende de vacature, terwijl hij dan des avonds nog weer in zijne eigene gemeente optrad. Groot is daarom ook de achting, die de gemeente van Enumatil z. eerw. toedraagt, voor zoo langdurig aan haar bewezene diensten, en nimmer kan de gemeente vergeten, hoeveel zij aan het werk en den ijver van ds. *Heeres* verschuldigd is. Z. eerw. vinde zijne belooning in de blijvende achting dezer gemeente en in de goedkeuring van den Heer der Kerk!

GIETERVEEN, 19 Februarij. Heden is door den kerkeraad der Herv. gem. alhier, uit het door den minister van Herv. eered. opgegeven twaalftal, tot predikant dezer gemeente benoemd de weleerw. heer *W. G. Stuivinga*, hulpprediker op het Hollandsche Veld.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

LONDEN, heden, 22 Februarij.

De oppositie tegen het door lord *Palmerston* bijeengebragte kabinet heeft weder eene overwinning behaald. De heeren *Gladstone*, kanselier der schatkist, *Sidney Herbert*, minister van binnenlandsche zaken, en *Graham*, minister van marine, hebben hunne demissie genomen.

MADRID, 21 Februarij.

De Cortès hebben in hunne zitting van heden het gouvernement geautoriseerd tot eene uitgifte van schatkistbiljetten tot een bedrag van 500 millioen realen.

GRAANMARKTEN.

AMSTERDAM, *heden*, 22 *Februarij*. Rogge heden *f* 4 hooger verkocht.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, *heden*, 22 *Februarij*.

				Slotkoers.
NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	60¼.
Dito Dito	„ 3	„	72.
Dito Dito	„ 4	„	89⅞.
OOSTENRIJK Metalliek	„ 5	„	61.
Dito Nieuwe Litt. B	„ 5	„	72½.
Dito Dito 1854	„ 5	„	72½.
Dito 1851 en 1852	„ 2½	„	31.
Dito Nation. Metall	„ 5	„	63⅞.
SPANJE Onbep. St.	„ 1	„	17⅛.
Dito Binnenl	„ 3	„	30½.
PORTUGAL	„ 3	„	37½.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„ 5	„	100½.
Dito Dito 1828 en 1829	„ 5	„	99⅞.
Dito bij *Hope*	„ 4	„	75.

(*Ingezonden.*)

Eere aan die liefhebbers van 't schaatsenrijden, die zich hebben doen hooren in dit dagblad van den 21sten Februarij! Zij hebben er de aanleiding toe gegeven, dat ook wij een woord hier plaatsen, dat reeds veel eerder gesproken moest zijn. Niet als zij, beklagen wij ons *over de vest*, maar over *te min*, en zouden wij er niet bij mogen voegen: *te onverschillige baanvegers*. Wie is de schuld daarvan? Dat waar zulks uit die aanwijzing [illegible] in alles gevalle is het [illegible] wat de liefhebbers van 't schaatsenrijden [illegible] die de [illegible] wij er mede bemoeijen mogten. Die wij kunnen wij [illegible] te [illegible] van schaatsenrijden opgedragen? Bij wie kunnen wij klagen! *Burgemeester van* KANTENS! (u vooral gelde ons geschrijf), *Burgemeester van* KANTENS! [illegible] hier eens aan en vraag, [illegible] of gij gedaan hebt wat gij moest! Toenen op wegen en vaarten? Den geheelen winter is er (slechts een dag uitgezonderd) geen baan geweest van den Eenwerderdam tot het zoogenaamde [illegible], dan de vaart naar Uithuizen; terwijl ook het overige slecht onderhouden werd, en dat alléén omdat het UEdelAchtbare goeddacht, er slechts één' baanveger met een paar jongens meê te belasten. Zie eens op uwen ambtgenoot, *den burgemeester van* BEDUM! Schaatsenrijders! ja hem komt onze hulde toe! Hij weet het wat hij ook des winters aan zijne gemeente en het geheele publiek verschuldigd is. Hem onzen dank! Hem ons vivat! Ook de *burgemeester van* UITHUIZEN moge er wel eens aan denken, wie hij op de banen plaatst! Want het is niet genoeg het goede te *willen*; *doen! doen*, dat is het ding!

Mogten wij niet geheel vruchteloos geschreven hebben, dat hopen en wenschen wij, om uw genoegen, schaatsenrijders van 't Noorden! tot uw voordeel, kasteleins en gemeenten aan de Uithuizer vaart gelegen!

UITHUIZEN. Yz.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 18 Febr., kapit. *Larsen* Jacobus Daas, van Malmo. — Te Triest den 12 Febr., *Dade* Bertha en *de Groot* [illegible], van [illegible]; [illegible] *Teensma* Reintje, [illegible] Rogier, van Antwerpen. [illegible] Welkom, van Vlaardingen; [illegible] *Drenth* [illegible], van Amsterdam; *Prak* Rensina, van Girgenti. — Te Napels den 5 Febr., *Hubert* Johanna Margaretha, van Newcastle. — Te Livorno den 6 Febr., *Wegener* Vrouw Maria [illegible] Amsterdam. — Te [illegible] den 10 Febr., *Schippers* Familie, van Marseille. — Te [illegible] den 15 Febr., *Postman* Amicitia, van Memel; den [illegible] Aaltje Pronk, van Cadix. — Bij Dungeness den 18 Febr., *Lodewijks* Jacoba Cornelia, van Batavia naar Rotterdam, met een loods aan boord. — Te Plymouth den 18 Febr., *Jacobs* Minerva, van Valparaiso. — Te North Shields den 16 Febr., *Hasewinkel* Christina Catharina, van Zwolle, laatst van Bridlington, had den vorigen dag eene stortzee over gehad en daardoor de kajuit vol water gekregen. — Te Hull den 16 Febr., *Aden* Concordia, van Messina naar Hamburg. — Te Harwich den 16 Febr., *de Jonge* Gesina Justina, van Rouaan naar Altona. — Te Egersund den 22 Jan., *Drenth* Riga, van Rotterdam naar Elseneur.

Vertrokken van Melbourne den 16 Nov., kapit. *de Haan* Dina, naar Batavia. — Van Konstantinopel den 29 Jan., *van der Wall* Johann Wilbrand, naar Rodosto. — Van Genua den 10 Febr., *Flik* Mönnickendam, naar Cette. — Van Rouaan den 16 Febr., *Kamminga* Drie Gebroeders, Siebens [illegible] Waakzaamheid, beide naar Koningsbergen. — Van Pernambuco [illegible] den 15 Febr., *Pieper* Johannes, van Gerdijk naar Amsterdam. — Van Charlestown den 14 Febr., *Visser* Zephir, naar Nickerie.

Zeilklaar te Londen den 16 Febr., kapit. *Glaudemer* Egmond en Hoorne, naar Sydney. — Te Messina den 31 Jan., *Martens* Maria Theresia, naar Holland.

In lading te Canton den 18 Dec., kapit. *Bik* Johanna, naar Shanghae; *Deurholt* Louisa Jacoba Johanna, n. Batavia; *Ogterop* van der Palm, naar Foo-chew-foo. — Te Londen den 17 Febr., *Fijn* Diana, naar Elseneur.

Bevracht te Konstantinopel den 1 Febr., kapit. *Engelsman* Elisabeth, naar Antwerpen.

ANTWERPEN, 19 Februarij. Het schip Nijverheid, kapit. *A. A. Metus*, van Livorno herwaarts gedestineerd, is, volgens brief van den kapitein, na den 24sten Januarij en den 4den dezer, hevige stormen doorgestaan te hebben, den 6den dito zwaar lek te Carthagena binnengeloopen, moet gedeeltelijk of geheel lossen om te repareren.

Het schip Louise, kapit. *J. A. Edelkamp*, van hier naar Liverpool, met schade te Holyhead binnengeloopen, zal den 21sten dezer met den inventaris publiek verkocht worden.

— Het schip Henriette, kapit. *T. J. Weber*, van Rotterdam naar Liverpool, te Holyhead binnen, heeft den 16den Febr. zijn reis voortgezet.

Gedurende het jaar 1854 zijn te Triest binnengekomen 13,282 schepen, waaronder 62 onder Nederlandsche vlag, en daar vertrokken 13,294 schepen, waaronder 61 onder Nederlandsche vlag.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Memel zijn aldaar gedurende het laatste halfjaar van 1854 aangekomen 53 Nederl. schepen regtstreeks uit Nederland; 66 Ned. schepen kwamen uit vreemde havens; naar Nederland vertrokken 61 Ned. schepen; naar vreemde havens 59 Ned. schepen.

325ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Lijst. No. 17712 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 16den tot en met den 22sten Febr. 1855 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 5 dochters; getrouwd 3 paren; overleden 21 ouden en 10 jongen.

[illegible]

ROTTERDAM, 19 Febr. Tarwe [illegible] 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 440, *f* 436; 160 ℔ Bovenl. *f* 425. — Rogge: 147 ℔ Deensche *f* 310; 144 ℔ Munstersche *f* 285; 143, 145 ℔ Rijn *f* 305; 145 ℔ Archangel *f* 310. — Boekweit op 140 ℔: Steenbergsche *f* 255; Rozend. *f* 260; Rijn *f* 250; Vriesche Veen *f* 245; Oostvriesche dito *f* 250. — Gerst: 129 ℔ Zweedsche *f* 218. — Lijnzaad: Inlandsche zaai prijshoudend.

AMSTERDAM, 21 Febr. Tarwe ruim prijshoudend met goeden handel; 128 ℔ nieuwe bonte Poolsche *f* 470 à *f* 485. — Rogge zonder handel, doch vast. — Gerst onveranderd. — Boekweit prijshoudend. — Haver zonder handel. — Koolzaad niet in omgegaan. — Raapolie op 6/w *f* 54,50; vlug. *f* 50,50, op Mei *f* 50,25. — Lijnolie op 6/w *f* 40,25; vlug. *f* 39.

NEW-YORK, 3 Jan. [illegible] Lange vooruitzigten voor hooge prijzen [illegible] vragen belemmeren den omzet; de voorraad is klein; [illegible] dringend wordt aangeboden. Puike Witte Michigan 2,40 dollars; Roode 2,10 dols. per bushel. — Rogge flaauw en prijzen iets lager. — Mais moeijelijk te verkoopen; 96 tot 100 cts. voor puike kwaliteit. Uitvoer van Tarwe van den 1sten tot den 26sten Jan. 1855: 22.780 tegenover 582.845 in hetzelfde tijdperk van 1854, en van Mais 338.434 in 1855 en 417.309 in 1854 van den 1sten tot den 26sten Januarij.

RIGA, 15 Februarij. Rogge vond eenige aftrek voor consumtie: 114, 115 ℔ à 70 s. r. en 117, 118 ℔ à 75 s. r. Tarwe en Gerst niets in omgegaan. Haver daarentegen op speculatie gekocht, tegen 57 s. r. met 50 pCt. en 59 s. r. met 25 pCt. handgeld. Talk vast op 44 s. r. gehouden.

LONDEN, 16 *Februarij*. De aanvoeren van Tarwe zijn zeer gering en de omzettingen onbeduidend tot de prijzen van Maandag l.l. Gerst weinig aan; de prijzen neigen tot verlaging. Haver, hoewel de aanvoeren gering zijn, was de handel traag tot de prijzen van Maandag l.l.

De aanvoeren van den 13den tot en met den 16den dezer bedragen 1110 qrs. Engelsche en 920 qrs. vreemde Tarwe; 1650 qrs. Engelsche en 430 qrs. vreemde Gerst; 2120 qrs. Engelsche en 950 qrs. vreemde Haver.

BOTERMARKTEN.

AMSTERDAM, 21 *Febr.* [illegible] Friesche *f* [illegible]; [illegible] heden als volgt: Vriesche *f* 50 à *f* 52; Kamper *f* 48 à *f* 50; Deventer *f* 41 à *f* 45; Zwolsche *f* 42 à *f* 47.

LONDEN, 16 Febr. Van Boter werden aangevoerd: van Harlingen 3058 v., Havre 175, Ostende 3451, Scheveningen 962; en van Kaas 30,870 st. van Holland. Boter is in de fijne kwaliteiten goed gevraagd, maar de aanvoer is klein. Wordt genoteerd: beste Vriesche 112 à 114 sh., 2de soort en suprins 84 à 104 sh. Kiel 88 à 96 sh., Kamper en Zwolsche 100 à 108 sh., Hamburg 88 à 96 sh., Groninger 84 à 99 sh., Fransche 82 à 84 sh.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 16 *Februarij*. De vraag naar Runderen was heden vrij goed, en voor alle kwaliteiten werden gretig de vorige prijzen bedongen. Schapen daarentegen traag afgaande en 2 d. lager. Kalveren onderhoudend, geene groote verandering, daar deze traag afgingen als onveranderd. Varkens onveranderd.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 21 *Februarij*.

NEDERLAND, Werkel. Schuld 2½ pCt. 60, 7/16; Dito Dito 3 pCt. 71½; Dito Dito 4 pCt. 89⅝. — SPANJE, Onbep. Staatsch. 1 pCt. 17⅛; Dito Binnenl. [illegible] — PORTUGAL, 3 pCt. Londen, 3 pCt. 37⅜. — RUSLAND, bij *Hope* [illegible] 1798 en 1816 [illegible] — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 61; [illegible] 31; Dito rente Amsterdam 1854 5 pCt. 72, 5 pCt. Metall. Onbep. St. 3 pCt. 20; Brazilië 1824 £ 100 5 pCt. [illegible] 1853 4½ pCt. [illegible]

ADVERTENTIËN.

DE MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW

DE MARNE

VERGADERT op WOENSDAG den 28sten Februarij 1855, in het gewoon lokaal, UITDEELING van ZADEN. [illegible] *Dr.* J. DOORNBOS, *Secretaris*.

BIJZONDERE SCHOOL 1STE KLASSE,

aan de Ossenmarkt te Groningen.

ALGEMEENE VERGADERING van INTEEKENAARS, MAANDAG den 26sten Februarij 1855, des namiddags te 3 uur, in het SCHOOLLOKAAL.

Namens het Bestuur:
J. J. R. VALETON.

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

Derde en laatste Abonnements-Voorstelling.

Op algemeen vereerend verzoek, op **Zaturdag den 24sten Februarij,**

DE NEGERHUT VAN OOM TOM, of SLAVIN EN MOEDER,

beroemd Drama, in 8 Tafereelen.
Aanvang te 6½ uur précies.

STUDENTEN-CONCERT,

ten voordeele der

ALGEMEENE ARMEN,

op **VRIJDAG den 2den Maart 1855,**
des avonds te 6½ uur,
in het Concerthuis.

NB ENTRÉEKAARTJES zijn te bekomen aan het CONCERTHUIS, op den dag van het Concert, van 12—2 en van 4—5 uur, tegen betaling van ƒ 0 99.

Harddraverij

MET PAARD EN ARRESLEDE,

ijs en weder zulks toelatende, bij JAN KNOOP PATHUIS, te *Onderdendam*, op MAANDAG den 26sten Februarij 1855.
PRIJS: **Een fraaije HANGER met BELLEN.**
PREMIE: **Een PIKEURS HOOFDSTEL.**
Inschrijving der Paarden voor één uur.
Rijding précies te drie uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

, Getrouwd:

C. H. BEKKHUIS,
Notaris te Buitenpost,
met
G. FEDDES.

LEEUWARDEN, 15 Februarij 1855.
Eenige kennisgeving.

, HOOGEZAND, 17 Februarij 1855. Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON W. A. A. HOEN, geliefde Echtgenoot van

L. DIKEMA.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

, Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON F. NANNINGA, geliefde Echtgenoot van

Dr. **M. VAN DER TUUK, T.z.**

FINSTERWOLD, 21 Februarij 1855.

, ZUIDWOLDE, 21 Februarij 1855. Bevallen van een' welgeschapen *ZOON* W. R. SINIA—F. P. W. J. SCHEURLEER.
Eenige kennisgeving.

, GRONINGEN, 17 Februarij 1855. Heden overleed na eene ziekte van weinige dagen, HILLIGJE KUITERT, oud 85 jaren, *Commensalin in het Jacobi- en Annen-Gasthuis.*

, Na een smartelijk lijden van 10 weken, overleed heden, tot diepe droefheid van mij, hare hoogbejaarde Moeder, Kinderen en verdere Betrekkingen, mijne teederbeminde Echtgenoot HINDERKJE KROOK, oud 68 jaren en 4 dagen, na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 42 jaren. Allen, die de Overledene gekend hebben, zullen in onze droefheid deelen. De hoop op eene zalige standverwisseling geve ons kracht dezen zwaren slag met kalme berusting te dragen.

GRONINGEN, 18 Februarij 1855.
W. J. DREWES.

, Heden morgen te 8 uur overleed, aan de gevolgen eener hevige ziekte van slechts weinige dagen, onze geliefde jongste Zoon MELLO HENDRIK, in den ouderdom van slechts 13½ jaar.

GRONINGEN, 20 Februarij 1855.
A. ALTING,
M. ALTING,
geb. **ARKEMA.**

, Heden overleed, tot onze droefheid, ons jongste Zoontje HINDRIK, in den jeugdigen leeftijd van ruim 2 jaren.

GRONINGEN, 20 Februarij 1855.
A. TEUBENHOFF.

, Heden overleed onze veel geliefde jongste Dochter TITIA GERHARDINA, in den jeugdigen leeftijd van 14½ jaar. Eene ziekte van twee dagen maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

WINSCHOTEN, 20 Februarij 1855.
Mr. H. DE SITTER.
A. E. DE SITTER—GEISER.

, Na eene bevalling van een' dooden Zoon, op den 21sten dezer, overleed heden morgen, kalm en zacht, mijne geliefde Echtgenoot BERTINA MARIA VAN DER MEER, tot bittere droefheid van mij en verdere Betrekkingen, in den jeugdigen ouderdom van ruim 26 jaren, na slechts bijna één jaar met haar een' allergenoegelijksten echt te hebben doorgebragt.

GRONINGEN, 22 Februarij 1855.
P. D. TEN VEEDHUIS,
Timmerman, op Munnikenholm.

EXTRACT.

Bij VONNIS van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te Groningen, dd. tweeëntwintigsten Februarij achttienhonderdvijfenvijftig, op de expeditie behoorlijk geregistreerd, is Mejufvrouw de Wedw. **GÜSHER**, handelende onder de **Firma A. MULLER**, Koopvrouw, wonende te *Groningen*, verklaard te zijn in staat van **FAILLISSEMENT**, met bepaling, dat hetzelve is aangevangen op den zeventienden Februarij 1800 vijfenvijftig, en met benoeming van den Edel Achtbaren Heer Mr. C. STAR BUSMANN tot **Regter-Commissaris**, en van Mr. J. VAN GIFFEN, Advokaat te *Groningen*, tot **Curator.**

Voor Extract:
Mr. J. VAN GIFFEN.

In gevolge besluit der Vergadering van **DEELHEBBERS** aan de **GRONINGER ZEE-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ**, van den 20sten dezer, is ten KANTORE van den ondergeteekende voorloopig verkrijgbaar **50 pCt.** van het **gefourneerde Kapitaal.**

Namens de Liquidateuren:
H. BEKKHUIS DAMSTÉ.

, Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 26sten Februarij 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oester-Hoogebrug*, publiek worden verkocht:

I. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 40 R., 40 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 25—00.

II. De EIGENDOM van perceel I.
III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 96 R., 60 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 16—00.
IV. De EIGENDOM van perceel III.
V. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 65 R., 40 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 16—00.
VI. De EIGENDOM van perceel V.
VII. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 11 R., 80 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 10—00.
VIII. De EIGENDOM van perceel VII.
IX. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 1 B., 08 R., 05 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 8—00.
X. De EIGENDOM van perceel IX.
XI. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 1 B., 08 R., 05 E. LAND, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen ƒ 8—00.
XII. De EIGENDOM van perceel XI.
Alles gelegen aan den Stadsweg bij *Buitsterbrug*, onder de Gemeente *Noorddijk*, en toebehoorende aan de Erven P. J. BRUININGA.
Om te aanvaarden de Beklemmingen op Gregorie 1855 en de Eigendommen dadelijk na den Toeslag.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, zullen, op DINGSDAG den 27sten Februarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van H. MENSINGA, in het openbaar worden verhuurd, om te Hooijen en te Weiden; de **LANDEN**, behoorende tot de Plaats in den *Paddepoel*, vroeger behoorende aan de Wed. R. H. v. D. MOLEN, thans aan Mr. J. J. CREMERS.

Voorts nog, ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, om te Hooijen en te Weiden: ongeveer 10 Bunder **GROENLAND**, liggende aan den Adorperweg, thans behoorende aan den Heer A. R. SORMANI.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 3den Maart 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein REINTJES, te *Vierverlaten*, onder *Hoogkerk*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 22 B. **LAND** van de groote Plaats, alsmede ongeveer 18 Bunders **LAND** van de kleine Plaats, alles gelegen in de *Koningslaagte*, onder *Hoogkerk*, toebehoorende aan den Heer Mr. H. H. SLUIS; en zulks in Perceelen, om te Weiden, Hooijen en Bouwen.

JAARLIJKSCHE LANDVERHURING

te **WESTERBROEK.**

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 7den Maart 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein H. HEUVELING, aan den Trekweg onder *Westerbroek*, ten verzoeke van den Heer H. HESSELINK, W.z., publiek worden verhuurd: Onderscheidene perceelen **WEIDE-** en **HOOILANDEN**, gelegen te *Westerbroek* en op de *Westerbroekster Made*, waaronder twee Stukken Binnenland, om te Hooijen en te Weiden.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, zullen, op MAANDAG den 12den Maart 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van A. MIDDELKOSTER, worden verhuurd om te Hooijen en te Weiden: de **LANDEN**, behoorende bij de Koekoek en bij Hassensbosch, behoorende aan Mr. J. J. CREMERS, C.S.

, Mr. **J. J. DE SITTER**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op MAANDAG den 26sten Februarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, get. S 98, met OPEN PLAATS en TUIN er achter, staande en gelegen in de Groote Raamstraat te *Groningen*, Zuidzijde, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 4—50.
II. De EIGENDOM van de Grondpacht van Perc. I.
III. Eene WOONKAMER, get. S 97, staande in een' Gang, naast perceel I.
IV. Eene WOONKAMER, get. S 96, naast de vorige.
V. Eene WOONKAMER, get. S 95, naast de vorige.
VI. Eene WOONKAMER, get. S 94, naast de vorige.
VII. Eene BEHUIZING, get. S 99, met OPEN PLAATS er achter, staande in de Groote Raamstraat, ten Westen van perceel I, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 2—25.
VIII. De EIGENDOM van de Grondpacht van Perc. VII.
IX. Eene BEHUIZING, get. S 100, met OPENE PLAATS er achter, naast Perceel VII, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 2—25.
X. De EIGENDOM van de Grondpacht van perc. IX.
XI. Eene BEHUIZING, get. S 103, met TUIN en BLEEKVELD er achter, mede aldaar, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 3—00.
XII. Eene WONING, get. S 104, met OPEN GROND er achter, naast het vorige perceel, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 3—00.
XIII. Eene dubbele BEHUIZING, get. S 105 en 106, met OPEN GROND er achter, naast het vorige perceel, doende 's jaars tot grondpacht ƒ 6—50.
XIV. De EIGENDOM van de Grondpacht van perc. XIII.
XV. Eene WOONKAMER, get. S 118, staande op de Heerepoorten-Molendrift te *Groningen*, Oostzijde.
XVI. Eene WOONKAMER, get. S 36, staande in de Kleine Raamstraat te *Groningen*, Westzijde.
XVII. Een GRAF op de Zuiderbegraafplaats te *Groningen*, 3de Klasse, 5de Rij, no. 24.
Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen Mej. GEERTRUIDA SCHOLTENS, Weduwe ANDRIES BUNT.
Om te aanvaarden perc. II, VIII, X, XIV en XVII dadelijk na den Toeslag, en de overige perceelen op den 1sten Mei 1855; zullende de Behuizingen en Woonkamers te bezien zijn op den dag van Verkoop, van 10—12 en van 2—5 uur.

, Mr. **B. HAITZEMA VIETOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer P. S. VAN DER SCHEER, op MAANDAG den 26sten Februarij 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder N. HEMMES, te *Winschoten*, publiek te verkoopen:

Eene royale, alom bekende **BEHUIZING**, hebbende onderscheidene BENEDEN- en BOVENVERTREKKEN, ruimen KELDER en BOEKWINKEL, PUT en REGENWATERSBAK, OPEN PLAATS en meer GERIJFELIJKHEDEN, staande en gelegen in de Torenstraat te *Winschoten*, tot velerhande Affaires geschikt.
Nadere Informatiën ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIETOR.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, gedenkt, op WOENSDAG den 28sten Februarij 1855, des avonds te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Adorp*, publiek, voor den tijd van één Saizoen, in perceelen te verhuren:

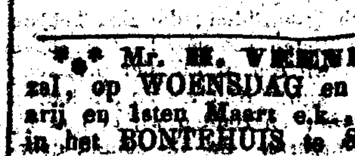

Ongeveer 12½ Bunder best **OUD GROEN-** en eenig **BOUWLAND**, met eenigen **TUINGROND**, alles gelegen te *Adorp*, en behoorende bij de Kosterij aldaar.
Mr. H. VAN BOLHUIS.

, Mr. **H. VEENHOVEN**, Griffier te *Hoogezand*, zal, op WOENSDAG en DONDERDAG den 28sten Februarij en 1sten Maart e.k., telkens des namiddags te één uur, in het BONTEHUIS te *Sappemeer*, publiek verkoopen:

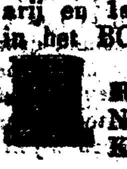

Verscheidene **BOERENDE GOEDEREN**, als: **SECRETAIRES**, CHIFFONNIERS, STAANDE en HALVE-KAST-KLOKKEN, BLOEMVAZEN, SPIEGELS,

SCHILDERIJEN, WINKELGOEDEREN, PORSELEIN-, GLAS- en AARDEWERK, 80 Stukken SCHOTELDOEKGOED, ENZ., ENZ., ENZ.

, Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, op VRIJDAG den 2den Maart 1855, des avonds te 5 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Oldehove*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING, no. 149, en TUIN, staande en gelegen te *Oldehove*, jaarlijksche grondpacht ƒ 2—50, — toebehoorende aan de Erven van wijlen TONNIS PIETERS DE BOER en ALBERTJE BARELDS DORPSTRA, in leven Ehelieden, te *Oldehove.*

, Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van A. D. FRANSSENS, Landbouwer te *Saaxum*, en Kinderen, op MAANDAG den 5den Maart 1855, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Oldehove*, publiek te verkoopen:

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, no. 59, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver ERF, HOF, TUIN en LANDERIJEN, te zamen groot 42 Bunders, 43 Roeden en 30 Ellen, jaarlijksche vaste huur ƒ 197—00.
II. Het REGT DER VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 Bunders, 79 Roeden en 20 Ellen LAND, jaarlijksche vaste huur ƒ 18—00. — Alles staande en gelegen onder *Oldehove* en *Niehove.*

VOORNAAM BOELGOED,

op **MAANDAG** en **DINGSDAG** den 2den en 3den April 1855, ten verzoeke en op de Boerenplaats van K. K. WIERINGA, Landbouwer onder *Niehove*, van een **volledig BOERENBESLAG**, bestaande in LEVENDE HAVE, BOERENGEREEDSCHAPPEN, ENZ., alsmede **HUISMEUBELS.**

Mr. M. DE MUINCK.

VOORNAAM BOELGOED,

op WOENSDAG en DONDERDAG den 4den en 5den April 1855, ten verzoeke en op de Boerenplaats van de Weduwe en Kinderen van wijlen JAN KLAASSENS DE WAARD, in leven Landbouwer op *de Waarden*, van een **volledig BOERENBESLAG**, bestaande in LEVENDE HAVE, BOERENGEREEDSCHAPPEN, ENZ., alsmede HUISMEUBELS.

Mr. M. DE MUINCK.

GROOTE VERHURING.

Op MAANDAG den 5den Maart 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van A. E. DE VRIES, bij de Nieuwe Brug onder *Leegkerk*, van 60 Bunders GROENLAND, om te Hooijen en te Weiden; toebehoorende aan O. J. VAN ZANTEN en H. M. HOEKSEMA.

J. HOMAN.

Verhuring.

Op DINGSDAG den 6den Maart 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van T. MEINEMA, aan den Straatweg te *Dorkwerd*, van 17 Bunders GROENLAND, om te Hooijen en te Weiden; toebehoorende aan de Wedw. A. BOS.

J. HOMAN.

Verhuring.

Op WOENSDAG den 7den Maart 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van H. WIERENGA, te *Steentil*, onder *Wierum*, van 15 Bunders LAND, om te Hooijen, te Weiden en te Bouwen, waaronder 2½ B. TARWE; toebehoorende aan H. en J. HAMMING.

J. HOMAN.

, De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, op nader te bepalen tijd en plaats, ten verzoeke van de Erven van wijlen ALBERT KARS HIDDING, voor den tijd van een jaar, bij Perceelen publiek presenteren te verhuren:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met nagenoeg 40 Bunders BOUW-, WEIDE- en HOOILAND, staande en gelegen onder *Kropswolde*, gem. *Hoogezand.*

De **VERKOOPING** van het **groote LANDGOED** te **Smilde** in **Drenthe**, van de Heeren BEKHOUT cum sociis, is **uitgesteld** tot nader aan te kondigen dag.

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR,

op aannemelijke voorwaarden:

Eene roijale, hechte **KOOPMANS BEHUIZING** met spatieusen WINKEL, PAKHUIS, STEEG, cum annexis, waarin thans met goed succes eene **MANUFACTUUR-AFFAIRE** wordt uitgeoefend, wegens uitmuntenden Stand en inrigting geschikt tot velerhande Affaires, als: **Apotheek**, **Boekwinkel**, **Kruideniers-affaire**, **Tabakshandel**, enz., staande in het bloeijende vlek *Gorredijk*, bij de Hoofdbrug en aan den Straatweg. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer J. G. DE JONGH, te *Gorredijk.*

TE HUUR, tegen Meie.k.:

de **BEHUIZING**, in de Zwanenstraat, bewoond door den Veearts HENTZE. Te bevragen bij Mr. R. H. MULLER, Advokaat te *Groningen*,

TE HUUR,

tegen den 1sten Mei e.k. te aanvaarden: eene **WINKELBEHUIZING** met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande in de Gelkingestraat te *Groningen*, letter E no. 14. Te bevragen bij

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

EEN WINKELHUIS TE HUUR,

aan de Groote Markt, met **WINKEL** en **TOONBANK.** Te bevragen bij A. TEUTEBERG.

Eene JUFVROUW vraagt met Mei: een **ONGEMEUBELEERDE KAMER**, benevens **KOST** en **INWONING.** Nadere informatie bij G. JAXON DEELMAN, in de Hadderingestraat.

VAST WERK OP EENE BOEKDRUKKERIJ.

Wordt verlangd een bekwaam **BOEKDRUKKER**, tevens vlug **ZETTER** zijnde, van de P. G., liefst Ongehuwd, van goede Getuigschriften voorzien, die alle werkzaamheden, op eene kleine **Courant-** en **Kantoordrukkerij** voorkomende, als hoofdpersoon op zich durft nemen. — Adres met *franko* Brieven, No. 240, bij den Boekhandelaar M. SMIT, te *Groningen.*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.